

Advies van Burgerpanel zonnevelden aan gemeenteraad Wijk bij Duurstede

Geachte leden van de gemeenteraad,

U heeft aan het Burgerpanel Zonnevelden de volgende adviesvraag voorgelegd:

De gemeenteraad van Wijk bij Duurstede vraagt aan het Burgerpanel advies over de voorwaarden waaronder zonnevelden in de gemeente aangelegd mogen worden.

Gedurende drie avonden (9 mei, 28 mei en 13 juni) is het Burgerpanel met deze adviesvraag aan de slag gegaan. Het voorliggende advies aan de gemeenteraad van Wijk bij Duurstede bestaat uit drie onderdelen:

- Algemene voorwaarden voor zonnevelden, gerubriceerd per thema
- Advies voor de verschillende deelgebieden: meer, minder of niet geschikt voor zonnevelden
- Overige overwegingen t.a.v. zonnevelden

Voor het advies van het Burgerpanel was consensus geen vereiste. Bij de verschillende onderdelen is met letters aangegeven hoe het advies tot stand is gekomen:

C = consensus: niemand heeft overwegend bezwaar, iedereen accepteert dat dit de uitkomst is van de groep en kan daarmee akkoord gaan.

M = meerderheid: een duidelijke meerderheid accepteert de uitkomst.

D = divers: de meningen lopen sterk uiteen en er is geen sprake van een duidelijk meerderheidsstandpunt of een besluit met consensus.

H = huiswerk: nog verder concretiseren door gemeente/gemeenteraad.

Dit advies bevat 2 deeladviezen. Deel 1 gaat over voorwaarden algemeen en per thema. Deel 2 gaat over de geschiktheid van deelgebieden. Tot slot treft u een aantal overweging aan die worden meegegeven.

Algemene voorwaarden per thema

Het Burgerpanel heeft aan de hand van onderstaande 7 thematische onderwerpen voorwaarden voor zonnevelden geformuleerd.

Algemeen

- Als een zonneveld bepaalde waarden aantast (landschap, natuur, bodem etc.) dan moeten in het project lokaal compenserende maatregelen genomen worden en worden gefinancierd door de initiatiefnemer. C
- Zonnevelden worden integraal ontworpen waarbij verschillende waarden (landschap, recreatie, natuur, educatie etc.) creatief worden ingepast. Het ontwerp en de uitvoering van zonnevelden stimuleren bewustwording van het belang van duurzame energie en het veranderend energielandschap (synergie). C
- De ophefkosten van een zonneveld zijn voor rekening van de initiatiefnemer. C
- Aan het einde van het zonneveld worden de (materialen uit de) zonnepanelen zo goed mogelijk hergebruikt. C
- Indien het zonneveld niet meer als energieleverancier wordt gebruikt, zijn de kosten voor het verwijderen van de panelen inclusief constructies en het terugbrengen in de originele staat voor de exploitant van de grond. C
- De initiatiefnemer moet verplicht een nulmeting voor flora, fauna en bodemgesteldheid (en indien relevant voor cultuurgeschiedenis en archeologie) laten uitvoeren. Deze dient als uitgangspunt voor de situatie waarnaar het land minimaal moet worden teruggebracht na afbraak van het zonneveld en als monitoringtool voor de impact van het zonneveld op de locatie. C
- Bij zonnevelden aangrenzend aan een woonwijk moet alle hinder (geluid, aanzicht en schittering) zoveel mogelijk voorkomen worden. C+H

Landschap

- Zonnevelden worden zoveel mogelijk uit het zicht geplaatst, tenzij het aanzicht een functie dient. Waar mogelijk wordt naast energieopwekking dubbelgebruik van land voor natuur, recreatie, landbouw, etc. toegepast. C
- Initiatiefnemers benutten de kans om het historisch landschap van het agrarisch gebied met houtwallen weer terug te brengen door ze als landschappelijke inpassing toe te passen. C
- Het ontwerp van zonnevelden volgt zoveel mogelijk de bestaande structuur van het landschap. C

Natuur

- Als er sprake is van hoge biodiversiteit, dan is de initiatiefnemer verantwoordelijk voor het behoud hiervan. Bij een lage biodiversiteit, worden mogelijkheden om de biodiversiteit te vergroten in het projectplan opgenomen. C
- Indien een gebied dat in het bestemmingsplan wordt aangemerkt als natuur wordt opgeofferd voor een zonneveld, moet dit lokaal elders gecompenseerd worden. C

Cultuurgeschiedenis

- Als de cultuurfunctie belangrijk is, dient deze als kader te worden meegenomen in het plan. C+H
- Zonnevelden in de directe omgeving van cultuurhistorische gebouwen / landgoederen moeten buiten het zicht liggen of onttrokken worden door bijvoorbeeld een heg. M
- Bij het verlenen van een vergunning voor zonnevelden wordt rekening gehouden met de cultuurfunctie van de locatie. C+H

Archeologie

- Bij een archeologische verwachtingswaarde vigeert de bestaande wetgeving. C

Recreatie

- Zonnevelden aangrenzend aan een woonkern moeten een combinatie maken met recreatieve en/of educatieve functies. Denk bijvoorbeeld aan fitnessroute, fietsroute, wandelpad, skatebaan etc. C

Landbouw/bodem

- Voorstel om deze voorwaarde concreet te maken door in te gaan vullen voor de gebieden: Stel een maximum aan percentage zonnevelden ten opzichte van totale landbouwgrond. Een inspanningsverplichting geldt voor het behoud van goede landbouwgrond voor de functie landbouw. C
- Eisen aan onderhoud (schoonmaak- en bestrijdingsmiddelen): deze mogen geen schade aanrichten aan het bodemleven. Bijvoorbeeld door gebruik van natuurlijke of biologisch afbreekbare middelen. C

Participatie

- De stroom die met het zonneveld wordt opgewekt, wordt met certificaat van oorsprong aangeboden. Hiermee wordt geborgd dat de duurzaam opgewekte stroom / vermeden CO₂ meetelt voor de gemeente Wijk bij Duurstede. C
- De initiatiefnemer is verplicht om álle belanghebbenden te betrekken bij de procedure. Dit geldt ook voor indirect betrokken personen en organisaties, zoals de grondeigenaren langs het tracé van de netwerkaansluiting. C
- Initiatiefnemers zijn verplicht om de participatieladder te gebruiken: een getrapte en gefaseerde aanpak voor 1) direct omwonenden, 2) inwoners uit de kern en 3) inwoners uit de brede gemeente Wijk bij Duurstede. Per doelgroep werkt de initiatiefnemer een specifieke benadering uit. C

- Ieder zonneveldproject wordt bij voorkeur mede coöperatief lokaal gefinancierd. C

Advies Burgerpanel op deelgebieden Wijk bij Duurstede

Op basis van de algemene voorwaarden voor zonnevelden heeft het Burgerpanel ook een advies uitgebracht over de geschiktheid van de deelgebieden in de gemeente Wijk bij Duurstede. Hiervoor is de gebiedstabel zonnevelden Wijk bij Duurstede ingevuld:

GEBIEDSTABEL ZONNEVELDEN Wijk bij Duurstede - ADVIES BURGERPANEL

Naam gebied	Geschikt (inschatting)	Concept voorwaarden		Toelichting in woorden:
		Omvang/hoogte	Omvang/hoogte	
	Groen / oranje / rood	Omvang gebied*	Maximale opp. voor zonnevelden	Waarom rood/oranje/groen
Boscherwaarden	C	225 ha.		Als Rijkswaterstaat en het Waterschap akkoord zijn, dan ziet het Burgerpanel kansen in dit gebied.
Lunenburgerwaard	C	230 ha.		Als Rijkswaterstaat en het Waterschap akkoord zijn, dan ziet het Burgerpanel kansen in dit gebied.
Zoekgebieden woningbouw	C	90 ha. (samen)		Kans voor tijdelijke zonnevelden. Andere kans: Inzetten op zonnedaken bij woningbouw.
Kromme Rijn	C	304 ha.		Landschap, natuur, cultuur, recreatie.
Langbroekerwetering – boven de wetering	D	919 ha.		50% zegt rood – 50% zegt oranje. Cultuur, recreatie, open karakter gebied.
Langbroekerwetering – onder de wetering	D	916 ha.		Voor de bovenste 80% van het gebied: 50/50 – rood/oranje vanwege cultuur, recreatie, open karakter gebied. Langs de N229 (+ 20% van het gebied) meningen divers – groen/oranje/rood.
Buitengebied (ten zuiden van) Cothen	D	1.058 ha.	C: 40 ha. (4%) langs het ARK	50% zegt rood vanwege behouden goede landbouwgrond. 50% zegt groen, bij de voorwaarden is het behouden van landbouwgrond losgelaten. Consensus over groene strook langs het Amsterdam Rijnkanaal tegenover Wijkerbroek.
Wijkerbroek	C	378 ha.	C: 55 ha. (5%) langs het ARK	Bereikbaarheid voor boeren in dit gebied is lastig. Kans: oude stortplaats. Combinatie mogelijk met stroomkabels voor windpark Goyerbrug.
Leuterveld	D	176 ha.		Voor 80% van het gebied is er consensus op rood, vanwege recreatie, natuur, goede landbouwgrond. De meningen zijn verdeeld over het gebied bij Natewisch: een deel van de inwoners ziet hier een kans voor een goed afgeschermd zonneveld tegen Natewisch aan, een ander deel wil helemaal niets in dit gebied.

Overige overwegingen t.a.v. zonnevelden

- Het verhuren van agrarische grond voor zonnevelden levert geld op. Het risico bestaat dat dit de grondprijs gaat opdrijven en zonnevelden daarmee een bedreiging vormen voor pachtende boeren of boeren die willen uitbreiden. C
- Het is een zorg dat er nu velden worden aangelegd voor 15/20 jaar die door innovatieve technieken snel weer verouderd zijn: we zitten er wel voor 15/20 jaar aan vast. D (minderheid wil deze zorg uiten, meerderheid vindt dit niet aan de gemeente maar aan de initiatiefnemer)
- Zonnevelden bieden kansen voor educatieve en recreatieve meerwaarde, zoals de aanleg van een skatepad, wandelpad, fietsroute, fitnessroute, etc. C
- Tijdens de exploitatie wordt geld gereserveerd (garantiefonds) voor het opruimen en in oorspronkelijke staat terugbrengen. Zorg is of het mogelijk is dat dit geregeld kan worden. C